

MEMÒRIA DE L'INSTITUT D'ESTUDIS VALLENCES.

Corresponent a l'actuació de l'entitat des de l'Assemblea anterior.

(Presentada a l'aprovació de l'Assemblea General Ordinària, reunida el 31-3-1982)

El desenvolupament de l'annualitat número vint-i-dos de la trajectòria de l'entitat, ha estat marcat per la consolidació dinàmica de l'IEV en els aspectes de normalització operativa i legal, d'edició, i de projecció exterior. En aquest sentit, s'ha assolit la fita de solvència i d'activitat que ens havíem proposat i que, a grans trets, podem resumir:

- Participació activa en la vida de la Comarca.
- Potenciació del nucli cultural vital que l'històric edifici de Sant Roc configura.
- Recolzament, estructurat i permanent, a la investigació i a l'estudi, dins l'àmbit en què L'IEV té competència.
- Suport i participació amb la realitat cultural de 1982 i la seva diversificació, per a la qual cosa s'ha tingut en compte el context d'impuls i de creativitat.

Si satisfactòriament parlem de compliments i de prestigi, no podem ignorar el recolzament que l'IEV ha rebut i que convé diferenciar en tres parts:

- 1.ª) L'ajuntament de Valls, que tothora ha complert exemplarment el compromís de recolzar, sense reserva mental, l'IEV.
- 2.ª) El potencial suport d'altres institucions a les quals l'IEV s'ha adreçat i amb les quals té obert un procés de negociació per a l'assoliment de convenis que assegurin la necessària esta-

bilitat de les finances de l'entitat. En aquest sentit, cal remarcar que l'IEV no ha rebut cap subvenció que no hagi comportat un ventall previ de gestions diverses i, a vegades, força complexes. Fins ara, ningú ho ha vingut a regalar res, sinó al contrari, com es veurà més endavant.

- 3.ª) L'escrupolós compliment amb les seves funcions, per part dels Membres de l'IEV que, cada dia actuen a Sant Roc, al servei d'aquesta institució que és l'Institut. Cal fer constar l'agraïment especial als diferents responsables que des de la Secretaria, des de l'Administració, des de la Coordinació, des de les Ponències, des de les Comissions i des de tots els estaments interns, han fet possible la realitat viscuda a l'Institut.

L'activitat de què parlàvem abans, ha tingut unes bases importants, afavoridores de la cultura. En són: el recolzament responsable de l'estudi i de la recerca a través de suports directes i de publicacions pròpies; el gestióament de subvencions; el reforçament de les Comissions especialitzades, etc. La vàlua de tota aquesta activitat que detallarem, s'ha vist reforçada per l'aval de la pròpia societat i independència, que l'entitat ha sabut mantenir, bo i ignorant, expressament, atractives gentileses pseudo-polítiques que no podem compartir, ja que així cauríem en activitat partidista, i, val a dir que l'IEV no és partit, sinó entitat, i tota entitat és sencera, since-

ra, pluralista, oberta a tothom i democràtica.

Independència i especialització doncs han estat les claus de credibilitat de les nombroses intervencions, dels informes, i dels dictàmens —públics i privats— que l'Institut ha formulat. Aquests, tot i ésser a vegades sobre temes controvertits (com el cas dels noms dels carrers), en cap moment s'han vist ignorats, ni contestats amb arguments de mitjana entitat.

Quant al tema econòmic i com a resum de l'estat general de comptes, que es presentarà a l'Assemblea, cal fer, menció del dèficit permanent amb què encara ens movem i que —tal com s'ha comentat— intentem de resoldre. La xifra de tresoreria del període, totalitza 2'5 milions de Pesses. L'existència a 31 de desembre, era 484.877'46 Ptes., i les factures pendents de liquidació, representaven 493.533 Ptes. Aquest capítol no contempla les previsions de partides-pont per a edicions, ja que formen part de l'estat general equilibrador dels compromisos en curs. Compromisos que, sigui com sigui, hem d'anar limitant per manca d'ajuda suficient, tal com es pot veure en la no realització de parts força rellevants d'uns pressupostos que mai podem formalitzar, pel fet que són, permanentment, intencionals.

Hem de deixar constància aquí d'un trist esdeveniment produït enguany. Ens referim a l'inesperat traspàs del Sr. Ramon Barbat i Miracle, que fou un dels quatre vallencs —residents a Barcelona— fundadors de la nostra institució l'any 1960 i guiadors dels primers passos d'una iniciativa cultural que de seguida trobà el més ample ressò. El Sr. Barbat formà part de la Comissió d'Edicions que va tenir cura de publicar els dos llibres inicials de la primera col·lecció de l'Institut, i participà en les gestions que menaren al trasllat definitiu de l'IEV a Valls, l'any 1964. El Sr. Barbat, malgrat les distàncies, continuà col·laborant eficaçment amb aquest Institut, i amb moltes altres iniciatives culturals, econòmiques i socials de Valls, la seva ciutat na-

diua, que té per a ell un profund condol de reconeixement.

De les competències de l'ASSEMBLEA GENERAL, hem de fer esment al compliment dels acords de la sessió de gener de 1981, pel que fa a la tramesa als membres de l'IEV, d'un exemplar dels Estatuts de l'entitat. Així mateix se'ls ha enviat —i també als subscriptors— la memòria de l'exercici de 1980 («Documents de l'IEV», n.º 3), informació periòdica d'activitats i comunicacions de caràcter general.

El moviment de Membres de l'entitat, reflecteix, enguany, l'increment de 31 persones d'aquesta manera:

- 1 Membre Corporatiu; el Sr. Jaume Solé i Magriñà.
- 29 Membres Numeraris, la ratificació dels quals es presenta a l'Assemblea.
- 1 Membre Honorífic; el Sr. Josep M.ª Tost i Farré, respecte al qual el passat juliol, vint membres del Consell Executiu, van presentar la proposta de nomenament, la qual esmentava els especials mèrits que convergeixen en el Sr. Tost. Obert i aprovat l'expedient, es presenta a la ratificació de l'Assemblea.

Les Ponències, han tingut, enguany, cinc novetats, quant a titularitats:

- En crear-se novament la Comissió d'Arqueologia, en fou elegit President el Sr. Samuel Burguete i Recasens —que ja ho havia estat fins el 1979—.
- La Comissió de Mitjans Audiovisuals, ha canviat de titular. En substitució del Sr. Josep Tomàs i Calaf s'elegí el Sr. Francesc Güell i Juncosa.
- La nova Comissió d'Activitats Exteriors, va designar el Sr. Josep Martí i Baiget, com a President.
- Per renúncia del Sr. Francesc Manresa, la Comissió de Costumisme va elegir President el Sr. Albert Paris i Fortuny.
- També la Comissió d'Art va designar el Sr. Pere Isern i Pelegrí com a President, ens substitució del Sr. Tost.

Cal fer esment, també, que el Sr. Francesc Manresa i Baró ha estat elegit re-

presentant del Museu Casteller en el Consell Executiu, com a membre adherit.

El Consell presenta a l'Assemblea –reunida en sessió extraordinària– dues qüestions:

- La sol·licitud d'autorització per a negociar i formalitzar convenis especials que permetin el reforçament de la configuració activa de l'Institut. En aquest sentit, hi ha contactes inicials per a determinar la possible col·laboració de diverses entitats, i la possibilitat de vinculació amb la CECEL –organisme del Consell Superior d'Investigacions Científiques– gestió que ha comptat amb l'activa intervenció del Sr. Senén Florensa, membre de l'IEV, resident a Madrid.
- Modificació parcial d'Estatuts. En aquest sentit, cal dir que l'IEV s'ha trobat amb una nova sorpresa de tipus «hereditari», en comprovar la total irregularitat de la situació legal de l'IEV. S'ha rebut –no obstant això– la suficient col·laboració de la Generalitat i del Govern Civil de tal manera que l'afer ja és resolt del tot. Només cal la ratificació d'unes quantes adaptacions al text dels Estatuts –com és el cas de canviar l'expressió «Consell Executiu» per «Junta Directiva» i l'aprovació de l'acta de la sessió d'urgència que l'òrgan de govern de l'Institut va celebrar el 16 de desembre.

La gestió del CONSELL EXECUTIU, ha seguit tothora, la línia de coordinació que li marquen els Estatuts. Durant l'any, dins el pla operatiu, s'han instrumentat: la Secretaria permanent, la Comissió central, l'Arxiu, l'anul·lació de la Comissió de Teatre, el Registre de Socis –amb reserva de proposta estructural d'acord amb l'art. 9 dels Estatuts–, la Coordinació de les Comissions i la Secretaria General Adjunta –càrrec per al qual es designà el Sr. Josep Ramon López–, les Comissions d'Arqueologia i d'Activitats Extérieures –destinades a omplir dos buits importants–, la Comissió Delegada –amb funcions durant les vacances–, els Directors –vinculats a la Presidència–, i la Comissió

Permanent –creada el 12-3-1981 i amplificada amb delegació de funcions el 20-1-1982–. Cal esmentar també l'acord de canalitzar, només als subscriptors, la informació general, la qual s'ampliarà en els camps d'imatge i difusió exterior.

S'han instrumentat d'altres afers normalitzadors com: avals davant la Biblioteca de Catalunya que permetin facilitar la tasca d'estudi als responsables d'activitats de l'IEV; la designació de representant en el Patronat de la Casa Municipal de Cultura –de la qual l'IEV n'és membre–; tramitar la qualificació per a l'IEV com a entitat editorial i empresa periodística mitjançant els expedients que corresponen ja registrats; presentació de candidatura al Consell General de la Caixa d'Estalvis Provincial, dins el grup d'entitats culturals, etc. i com a fet rellevant, cal citar la normalització d'Estatuts abans esmentada –conseqüència d'una errònia certificació de 1977– amb les seves conseqüències adaptadores quant a socis, quant a control patrimonial i d'altres assumptes.

El Consell Executiu, en ús de les facultats pròpies, va acordar interpretar l'art. 39, apartat a) dels Estatuts, en el sentit que el primer període per a renovació de càrrecs quedava fixat en 1981-1982. En aquest aspecte, el Consell demana disculpes per la possible confusió de l'avis de desembre 1981, arròniament redactat.

S'ha instrumentat, inicialment el Fitxer de Vallencs Absents, en què ha col·laborat l'Ajuntament de Valls. Després d'una àmplia campanya informativa a la premsa i mitjançant molts centenars de comunicacions adreçades a persones vinculades amb Valls (afer en el qual diversos estaments i persones hi han col·laborat, aportant llistes de noms), s'ha formalitzat la segona fase, dirigida a l'estranger a través de les ambaixades a tot el món. No es pot parlar de resposta unànime –reacció amb la qual ja es comptava, d'acord amb les circumstàncies presents del fet de les mateixes absències però sí que ha estat molt nombrosa i força positiva no ja pels

centenars de fitxes obertes, sinó sobretot per la vàlua de la mateixa comunicació entre vallencs i pel mateix entranable contingut de les respostes, que ben poques vegades s'han circumscrit a donar l'adreça, sinó que s'han acompanyat d'aquelles frases de record que, amb un mínim de val·lenquisme, emocionen de valent.

També s'ha intervingut en altres afers generals d'indubtable interès, com la recuperació d'una part rellevant de l'arxiu de la històrica Cooperativa Elèctrica de Valls, S.A.; s'han tingut i s'han facilitat contactes de caràcter divers –visita a Valls a l'historiador carmelità P. Velasco; reconeixement a la figura dels fundadors de l'IEV, tant en la participació en els actes per la mort del Sr. Ramon Barbat, com pel record envers el nostre conciutadà resident a Barcelona, Sr. Josep M.ª Bigas; comunicacions amb la Junta del Pius Hospital de Valls per qüestió de denominacions històriques; relacions i col·laboració amb la Coordinadora de Joves de Valls, etc.

Dels suports rebuts per l'IEV en general, hem de diferenciar-ne diversos grups:

- L'Ajuntament de Valls, per la seva col·laboració institucional i especial per a activitats culturals convingudes.
- La Generalitat de Catalunya –Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació–, amb la qual s'han tingut contactes rellevants: visites a Barcelona per tal de mantenir entrevistes amb la Direcció General d'Activitats Artístiques i Literàries; reunió amb altres 13 Centres d'Estudis, a Valls, convocada i dirigida pel Cap de Servei d'Arxius Dr. Josep M.ª Sans –amb el qual s'ha tingut contacte continuat–; tramesa d'expedients amplis d'activitats i de sol·licitud de subvencions derivats dels pressupostos de la Generalitat o de traspasos estatals de Cultura; inici de gestions en relació a les broses d'estudi i d'investigació (Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica), etc.

De tots aquest contactes, n'ha resultat una subvenció –rebuda el passat gener–

per al capítol d'edicions i l'establiment d'una important intercomunicació, no sols amb els departaments governamentals sinó també amb els seus Serveis de Tarragona –en especial quant a Cultura, a través de la Sra. Maria Tarragó i Artells, Cap Territorial– amb l'objectiu urgent d'instrumentar els suports que correspon a l'activitat que l'IEV assumeix.

- El Sr. Delegat Provincial del Ministerio de Cultura, per aclarir la possible subvenció pendent –dil·luïda en els traspasos de 1981– i les vies d'obtenció per al futur.

- L'Institut d'Estudis Tarraconenses «Ramon Berenguer IV» amb el Director del qual hi hem tingut diverses entrevistes relacionades amb les activitats mútues i que va intervenir a l'hora de tramitar la subvenció que la Diputació (a la qual pertany l'IET) ens havia assignat per a l'any 1981.

La Diputació Provincial de Tarragona, amb la qual s'han tingut diverses entrevistes (Sr. President i Srs. Ponents de Cultura) relacionades amb tot l'entorn de l'IEV. No s'ha aconseguit concretar la línia de suport amb la qual comptava l'IEV per a la cobertura d'activitats. Això ha comportat una sèrie d'incidències que hom confia de poder superar, una vegada clarificada la posició independent de l'IEV, posició que en nota de premsa de l'Institut –Juliol 1981–, va quedar ben definida.

- És important la possibilitat que obren altres col·laboracions, com la que s'ha demanat a la Caixa d'Estalvis Provincial de Tarragona; l'ajut per a publicacions sol·licitat a la Banca Catalana i al Banc de Sabadell i el suport de la Caixa de Pensions, entitats, a les quals, l'IEV agraeix la seva receptivitat i ajut.

Les relacions amb l'AJUNTA-MENT DE VALLS –a través de la Comissió Municipal de Cultura– han estat de total normalitat. S'han formulat comunicacions, informes o dictàmens relacionats amb els següents afers: proposta

de realització d'una història de Valls (Candela 1991); Galeria de Vallencs Il·lustres; família Gerhard; antic convent del Carme i vinculació de l'Escola Pia; origen vallenc del Marquès de Vallgornera; Arxiu Municipal; adhesió a l'homenatge a Pere Català Pic; indicadors límit terme Municipal; proposta d'adhesió a la Crida a la solidaritat en defensa de la llengua, la cultura i la nació catalana; obres de restauració de la Capella del Roser; proposta de compra casa –amb interès històrico-artístic– al carrer de l'Església; situació plaques del carrers; informe i proposta d'expedient per atorgar la Medalla de la Ciutat al Sr. Pere Altés i Serra; insistència vers la localització de la històrica bandera de la VOT de St. Francesc d'Assís; urgència a resoldre la restauració de l'edifici de Sant Roc; opuscle sobre l'Alt Camp de la col·lecció «Comarques de Catalunya», etc. L'IEV –finalment– va participar també en l'acte d'informació pública convocat per l'Ajuntament, i celebrat al Teatre Principal.

Formalitzada la cessió del LOCAL SOCIAL nou a l'antic Hospital de Sant Roc, es procedí a la seva inauguració en acte emotiu i solemne, però auster, s'obriren alhora les Sales d'Exposicions, noves. Hi assistí la Corporació Municipal. S'establí seguidament el trasllat, des de les antigues dependències a les noves, que s'han anat habilitant paulatinament. S'ha fixat la normativa de funcionament de les instal·lacions de l'entitat, les quals comparteixen els serveis amb els altres estaments públics de Sant Roc i amb els que, mitjançant conveni, l'entitat determina. S'ha creat la Coordinació de St. Roc, s'ha instal·lat telèfon i es fan les adaptacions ineludibles i l'adquisició de mobiliaris i elements vitals, com la compra compartida de cadires, etc. Cal dir que totes les dependències del local es fan servir –inclús el pati– i totes les preocupacions se centren en el futur, es a dir a l'esperada restauració o acondi-

cionament, eliminador dels riscos amb els quals, actualment, comptem.

El capítol d'ACTIVITATS EXTERIORS s'ha mogut en primera línia de les actuacions. S'ha participat en els actes de la Crida a la Solidaritat en Defensa de la Llengua, la Cultura i la Nació Catalana –a partir de l'adhesió que l'IEV formalitzà el 14 d'abril–; s'ha participat amb la Comissió de la festa nacional de l'11 de setembre; es col·laborà en els Jocs Florals de la Candela, patrocinant l'Englantina; s'ha assistit a l'acte de retrobament dels vallencs de Barcelona, acte que ha obert una via de cordial col·laboració. Hi ha hagut també visites rellevants a Valls –en les que l'IEV va intervenir– com la dels Amics de l'Art Romànic, la del Molt Honorable Sr. President de la Generalitat; o la dels Amics de l'Institut-Escola en homenatge al recordat Carles Magriñà.

S'han mantingut contactes i s'han formalitzat comunicacions en múltiples qüestions: aclariment sobre rumors d'establiment d'una presó a la comarca (prop de l'Ajuntament, partits i diputats locals); col·laboració especial amb la Comissió de la Candela i amb Xarxa Cultural; consulta sobre la biblioteca de la família Monserrat-Cuadrada; felicitació de l'Ajuntament per la intervenció de l'IEV en la cessió d'uns retrats del Banc de Valls; consulta d'urgència sobre la situació de la Fundació «Rodón-Giró»; reconeixement del Dr. Grau Montserrat en relació a la cordialitat de les mútues relacions tingudes; agraïment del Centre de Lectura, de Reus, i dels Srs. Anguera i Font de Rubinat, per la intervenció de l'IVE en l'afer de l'absurd empresonament de patriotes catalans; felicitació al Sr. Daniel Ventura per l'assoliment del premi «Força, equilibri, valor i seny» i per l'edició de sengles opuscles sobre Galofre Oller i Bonaventura Casas; adhesió a l'homenatge a Joan Fuster; i explícites felicitacions, amb motiu de les següents circumstàncies rellevants en

l'àmbit cultural: a les Colles castelleres locals – amb motiu de l'excèpcional actuació a la festa de Santa Úrsula–; a «Cultura» –per l'obtenció del Premi «Tasis-Torrent»; al Sr. Daniel Ribé, membre de l'IEV –elegit President del Centre de Lectura de Valls–; al P. Anton M.ª Cases –pel seu llibre «De l'Alt Camp al Priorat»; al Sr. Octavi Saltor –amb motiu del seu 80 aniversari–; a la Sra. Maria Martinell –pel reconeixement oficial d'estudis de l'ICESB del qual n'és Directora–; a la Sra. Núria Sales –pel seu llibre «Els Botiflers»–; al Sr. Josep Miquel i Macaya –pel nomenament com a Cronista Oficial Honorífic de la ciutat de Valls–; al Sr. Pere Soler i a l'Escola-Taller d'Art –pel magnífic mural-homenatge als teixidors cedit a Valls–; a «Rafael Dalmau, Editor» –per l'assoliment del volum 250 de la col·lecció «Episodis de la Història»–; a la Sra. Aritzeta i Abad i a Mn. Joan Montalà –amb motiu de la presentació dels llibres «Quan la pedra es torna fang a les mans» i «D'un torsimany al bosc, potser», respectivament–; al Cine-Club Valls, en celebrar el seu 25 aniversari; a tots els premiats en els Jocs Florals de les Festes de la Candela –entre els quals hi ha 6 membres de l'IEV–; a Mn. Joan Montalà, per la designació com a «Provincial de l'any»; a l'Ajuntament de Valls, per l'extraordinari èxit de les Festes de la Candela.

L'IEV va proposar els criteris de la commemoració del centenari del tren, a Valls, així com l'establiment d'una Comissió especial (11 novembre) pendent d'instrumentació, ara per part del Municipi. Quant als «Cafès Culturals de l'IEV», a hores d'ara han assolit ja l'objectiu de diàleg que ens proposàvem amb la seva creació i segons es desprén del resultat dels 4 que ja s'han celebrat; són: «Les festes locals, a debat», «El Carnestoltes», «Conversem sobre Picasso», i «Les entitats locals; problemàtica i futur». Tots han comptat amb un moderador i les conclusions són ben positives.

Com a exemple, cal dir que el darrer cafè citat, tindrà una continuïtat a través d'uns contactes mensuals entre les entitats culturals, de forma rotativa als respectius locals.

El camp informatiu s'ha estimat que tenia caràcter primordial. Per això es va decidir la difusió a partir de febrer, d'un full informatiu que reculli l'activitat de l'àmbit IEV/antic Hospital de Sant Roc. També s'ha donat informació a través de «Valls. Informe Municipal» i de Cultura, finalment, està a punt de sortir el Butlletí de l'IEV, amb periodicitat inicial semestral que –tal com s'expressarà en el primer número– pretén cobrir un espai de servei, imprescindible per al desenvolupament i per a la justificació de la mateixa base operativa de l'Institut.

Un dels actes més rellevants de l'exercici, ha estat la solemne reposició del retrat del Marquès de Vallgornera a la Galeria de Vallencs Il·lustres, patrocinat per l'Ajuntament, i organitzat des de l'IEV tant en els aspectes tècnics com pràctics. Cal fer esment de les gestions prop del Ministerio del Interior per a obtenir la fotografia del retrat de l'ex-Ministre; del dictamen de la Comissió d'Art, la qual recomanà que el pintés l'artista Sr. Josep M.ª Tost; de l'organització del mateix acte acadèmic, que comptà amb la dissertació a càrrec del Sr. Eduard de Balle –actual Marquès de Vallgornera– («L'Albert de Baldrich, un vallenc capdavanter de la cultura»), etc. L'acte fou emotiu i brillant alhora i, al final, l'IEV i l'Ajuntament, van rebre dels familiars de l'homenatjat, sengles medalles commemoratives. En ocasió d'aquell acte, l'IEV va editar-ne les dades que el justificaven («Documents de l'IEV», núm. 7) i el Butlletí de l'Institut es proposa publicar íntegrament el parlament del Sr. De Balle.

La normalització de l'escut heràldic de Valls, ha estat un dels treballs destacats d'aquest període. El propòsit únic és l'establiment de la màxima fidelitat, no ja del Decret que el regulà, sinó de la

forma i del timbrat que realment li correspon. Es feren múltiples gestions; s'han demanat rellevants assessoraments; s'han fet anuncis públics i, finalment, d'acord amb la Comissió Municipal de Cultura, se celebrà una reunió conjunta de tots els sectors especialitzats. Les conclusions definitives estan ja en tràmit de ratificació per la Corporació Municipal.

S'iniciaren les classes de català -d'Òmnium Cultural- a les dependències de l'IEV, on s'anaren impartint durant uns quants mesos. Cal fer notar expressament en aquesta Memòria, l'excel·lent situació de les relacions entre les entitats culturals de la ciutat, i les possibilitats de mútua col·laboració que existeixen, fet que, tal com s'ha comentat anteriorment, és vist amb unànime satisfacció.

L'activitat general de la Comissió d'ART, ha estat autènticament espectacular. No sols pels dictàmens i per les intervencions, sinó sobretot per l'actuació expositiva i d'activitat artística que ha portat a terme. En el primer aspecte, hi destaquem: gestions i donació de dos retrats -l'un de Galofre Oller- per part del Banc Mercantil de Tarragona; intervenció en el concurs de cartells del Fira-gost; establiment i publicació de la normativa de funcionament i participació en les Sales d'Exposicions de Sant Roc; i participació en l'homenatge celebrat a Barcelona, a Pere Català Pic, a l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya.

S'han establert contactes cara a la possible col·laboració artística de la Caixa de Barcelona; a l'organització d'una setmana internacional de poesia visual; a les possibilitats de col·laboració amb el Museu d'Art Modern de Tarragona; per l'organització de la commemoració del 75 aniversari de Bonaventura Casas; activitats amb l'Institut Britànic; i per a posar en funcionament el grup de fotografia de l'IEV amb actuacions col·laborades dels àmbits històrico-artístics i del patrimoni. D'una manera molt especial, s'ha vetllat la difusió formativa a nivell

de Col·legis i d'Escoles. En aquest sentit s'han organitzat múltiples sessions concertades de visites escolars, amb intervenció explicativa dels mateixos artistes o dels membres de la Comissió, davant de nombrosos muntatges i exposicions.

Un dels actes amb notòria ressonància, fou l'atorgació dels Premis Coranty. Aquest afer, s'inicià amb l'informe de la Comissió d'Art, que recomanava a l'Ajuntament la liquidació de la Fundació «Emilia Coranty Llurià» davant la impossibilitat material del seu funcionament, per manca d'un capital mínim. Una vegada acceptat el suggeriment, l'IEV va redactar el procediment, que consistí en una convocatòria extraordinària dels Premis «Emilia Coranty» de dibuix i pintura infantil. Publicades les bases en una convocatòria-catàleg, i nomenat el Jurat, es féu el concurs que comptà amb la massiva assistència i amb la col·laboració de tots els centres escolars de Valls. El lliurament de premis, el presidiren el Sr. President de la Diputació, el Sr. Alcalde de Valls, i d'altres autoritats. L'IEV ha situat els treballs premiats, en exposició permanent, a les seves dependències.

Organitzades per la Coordinadora de Joves, amb la col·laboració de l'Ajuntament i de l'Institut, s'iniciaren enguany, les «Nits de Sant Roc», celebrades amb extraordinari èxit cada divendres de l'estiu, al pati de Sant Roc. S'hi feren actes culturals, actuacions musicals, de cançó, mim, etc. Al mateix Pati, s'hi ha traslladat el ja tradicional «Mercat de la filatèlia i del col·leccionista» (que abans es celebrava a la Casa de Cultura). Té caràcter mensual i la presència a Sant Roc s'emmarca en l'excel·lent relació existent amb la Secció de Filatèlia i Numismàtica de l'AAEEMI.

Finalment, volem resumir l'important activitat expositiva d'Art, fent expressés reconeixement de la col·laboració aportada per l'Ajuntament i per molts dels artistes que esmentem tot seguit:

- ELS PETH HARLEY - Olis

- MANEL VALLS - Olis
- Col·lectiva de pintors catalans (Museu de Valls)
- PERE ESPAÑOL - Pintura i dibuix
- Premis EMÍLIA CORANTY
- Exposició de NADAL
- Exposició «NADAL A LES MANS» (Agrupament Escolta)
- CORI COLOM G. - Gravats i dibuixos
- Exposició ARQUEOLÒGICA Vallenca
- PERE SOLER I VIÑALS Ceràmiques
- JOSEP MOMPOU DENCAUSE (Museu de Valls)
- Activitats culturals en el marc de les Festes de la Candela (Incloses les exposicions de cartells, la de treballs del parc infantil, la de cartells-concurs escolar i -amb especial intervenció de l'IEV- «Castells de Catalunya: Ahir i avui») i d'altres exposicions organitzades des de la Comissió de la Candela. Tot plegat omplia el recinte de Sant Roc.
- Museu Casteller (També, dins les Festes de la Candela).
- Història del Cinema català (Cine-Club Vall).
- JAUME MERCADÉ.
- JOSEP BUSQUETS.
- Presentació del llibre TRAMADA.
- JOAN CASALS - Cal·ligrafies.
- Presentació llibre EN EL PRINCIPI i exposició d'aquarel·les sobre temes bíblics (UMOFC).
- JABALOI - Escultura.
- MODEST MONCUNILL - Fotografia.
- Treballs de l'ESCOLA-TALLER D'ART de l'Excm. Diputació.
- LA INTEGRITAT DE L'ART / Artistes gal·lesos.
- Homenatge a PERE CATALÀ I PIC - Edició d'un opuscle explicatiu.
- Mostra MUSEU DE VALLS - Firagost 81.
- ELIANE BEAUCHET.
- GRUP NOU - Joies.
- Premis DELTA-ADI/FAD.
- LA CALÇOTADA (Mostra de Cuina Catalana).
- ARTESANIA ANDINA.
- ENRIC ADSERÀ - Gravats (amb presentació del llibre «20 anys a Holanda» i celebració d'un concert per l'Orfeó Laudate).
- RAFAEL DE MATA I GLÒRIA CORTÈS - Olis.
- Exposició RADIOAFECCIONATS de Valls.
- LOS YURA - CONCERT DE MÚSICA ANDINA / Capella de Sant Roc. Col·laboració en un segon concert especial per als alumnes de les escoles de Valls.
- JOAN FERRÉ I BARBERÀ - Olis, pastels, dibuixos, ceres i gravats.
- IRENE VAN VLYMEN - Joies i pintures.
- J.M. ICART - Pintures.
- Organització d'actes especials al pati de St. Roc:
 - Festa de Primavera (Òmnium Cultural).
 - Presentació del LLIBRE DE LA CANDELA (Gràfiques Moncunill).
 - Concert de la CORAL ESPINAVESSA.
- L'actuació més rellevant de l'exercici, l'ha aconseguida el magne Homenatge a PICASSO, la repercussió del qual ha estat molt positiva per a l'Institut i -ens pensem- per a tot el món cultural vallenc. La configuració, fou la següent:
 - Muntatge-exposició Grup de Nadal (a la Capella).
 - Gravats i cartells (Sala Principal).
 - Immortalitzeu-vos amb l'obra de Picasso; alumnes de l'Escola-Taller d'Art (al pati).
 - El ferro, el teixit, la llum; grup d'artistes (a la plaça i façana principal).
 - Apunt biogràfic; A. Guri/M. Moncunill (Sala II).
 - Exposició-muntatge Grup Un Nus

(Sala I).

- Influència de Picasso; ceràmica (Sala Patrimoni).
- Exposició de llibres a la BIBLIOTECA POPULAR.
- Conferències: «Procedència modernista de Mèxic» a la Sala d'Actes.
- CERCAVILA; els ninots d'en Guillel.
- Teatre: «Sr. Picasso, carrer Montcada, Barcelona» - Grup «La Gàbia» al TEATRE PRINCIPAL.
- Gimkana trencaclosques picassà, pels carrers de la ciutat.
- Concert de música picassiana; Dolors Serra i Ferran Quiroga (Sala d'Actes).
- Cafès Culturals de l'IEV: Tema, «Conversem sobre Picasso».
- Exposició de treballs escolars.
- Trasllat de l'exposició bàsica, a diverses poblacions de la Comarca.
- Edició de cartells i catàlegs commemoratius.
- Visites concertades d'alumnes d'escoles de la comarca. (es comptabilitzaren 2.437 assistents).
- Actuació de les colles castelleres de Valls, a l'acte inaugural.
- «Conversa castellera»; taula rodona pública sobre aquest tema.
- Diverses sessions especials-Picasso, del CINE-CLUB VALLS.

Aquest gran homenatge es féu amb el ple consens i amb la participació de tot el món artístic de Valls. No sols quant als noms i als grups citats, sinó en la mateixa llista dels 22 noms d'artistes participants que figuren al catàleg. Es comptà també amb altres suports i d'altres col·laboracions rellevants: l'Ajuntament de Valls, en primer lloc; la Coordinadora de Joves de Valls; l'empresa COVACO; el Grup del Teatre Principal; Joventuts Musicals de Valls; el Grup d'Animació «Escudella Barrejada», etc. L'única nota negativa la constituï l'incendi del muntatge de la plaça de Sant Roc, fet d'una significació ben peculiar, l'aclariment del qual correspon al Jutjat de Districte.

La creació de la Comissió d'ARQUEOLOGIA ha comptat amb la unànime aprovació i, al cap de quatre mesos, se'n pot observar el positiu resultat, no sols del trasllat d'aquest grup de treball a Sant Roc, procedent de la Casa de Cultura, sinó sobretot de l'establiment com a Comissió específica. Durant aquest temps, s'han anat adaptant les dependències per al funcionament bàsic d'Arqueologia; s'ha muntat el taller de pràctiques del grup; s'ha establert el pla d'actuació exterior, per al qual s'ha facilitat inclús l'atorgament de poders que permetin l'àgil mobilitat dels responsables de la Comissió, i de la mateixa direcció de l'IEV.

En el capítol de difusió i de contactes, Arqueologia manté excel·lents relacions amb la Reial Societat Arqueològica Tarraconense, i les activitats han abastat camps tan diversificats com: la intervenció especial en la restauració de les rajoles del Roser; l'exposició i la divulgació arqueològica -amb incidència especial en visites escolars especialitzades-; el curset d'Arqueologia que actualment s'imparteix i que compta amb el suport de l'Excm. Ajuntament de Valls; i l'acció per a l'adequada instrumentació del Museu Arqueològic Comarcal.

La Comissió de COSTUMISME ha tingut activitat en dos àmbits diferents. L'un, és l'estrictament etnològic, i s'hi compta la possible captació d'uns determinats elements -teler, caldera vapor i la possible formació de Museu Etnològic especial-, i la relació exterior, com la que s'establí amb el Museu Etnològic de Barcelona. L'altre, són els dictàmens, els informes, les comunicacions i les activitats, entre les quals cal destacar.

- Informe sobre l'existència de grups de Majorettes i bandes de cornetes i tambors a l'entorn del fet cultural vallenc.
- Comunicació a l'Ajuntament sobre les sortides de gegants, i en relació a l'àliga, els nans, i cervaviles en general, i la conveniència de la seva potenciació.
- Conveniència de la conservació de

vestuaris i d'elements típics i populars, propietat del Municipi.

- Muntatge de fitxer-arxiu del calendari de festes populars, i projecte de realització d'una publicació especial en aquest sentit.
- Participació en el Congrés de Cultura Tradicional i Popular.
- Adhesió a la Festa Nacional dels Països Catalans.
- Organització d'una aula de Cultura Popular, amb assessorament especial.
- Captació d'elements i dades populars (com la cessió d'un fitxer amb informació toponímica i típica del terme, feta per la família Ribé-Robusté).

La comissió d'EDICIONS que configura l'activitat més veterana de l'Institut, ha assolit l'any 1981 fites importantíssimes: ho són la publicació d'una 2.ª edició de la «Història de Valls» (20 de gener), l'èxit extraordinari de difusió de «Els jueus de Valls i la seva època», i la sortida —el novembre— del volum X de la col·lecció «Biblioteca d'ESTUDIS VALLENCES», obra de l'apreciat historiador i directiu de l'IEV, Sr. Francesc Olivé Ollé, «El Valls del segle XVIII i el comerciant d'aiguardents Anton Baldrich i Janer».

Dictaminada aquesta publicació, se'n féu una presentació, com calia, a la Sala d'Actes de l'IEV, a càrrec del Dr. Pere Molas i Ribalta, Catedràtic i Cap del Departament d'Història de la Universitat de Barcelona, el qual exposà, a grans trets, el contingut del llibre, i el seu extraordinari rigor històric a l'entorn d'un tema local que estudia un aspecte econòmic i un aspecte social de Valls.

Edicions té dictaminat també el volum XI «Els Ocells a l'Alt Camp» —que sortirà ben aviat—, obra dels també dirigents i membres de l'IEV, Srs. Màrius Domingo i Josep-Manuel Concernau. D'aquest volum, de característiques ben especials quant a la seva forma i contingut, fet que implicarà un notori esforç econòmic de l'entitat, se n'ha encarregat

la presentació al Sr. Jordi Sargatal, destacat expert en l'àmbit ecològic català. Es confia rebre els adients suports, alhora que es prepara una intensa activitat a l'entorn del llibre: muntatge d'exposició; audiovisual; presentació a les poblacions de la comarca, etc.

Les futures edicions de llibres es troben ja determinades i inclús dictaminades pel que fa a les dues immediates: «Valls durant la guerra civil» del Sr. Ferran Casas-Mercadé, i «Els conreus al Camp de Tarragona» de la Dra. Josefina Cardó i Soler. Constituiran els volums XII i XIII de la col·lecció «Biblioteca d'ESTUDIS VALLENCES», i amb independència d'altres treballs en estudi, —com es el cas de l'obra de Pere Català Pic— es preveu que vingui a continuació l'edició de treballs premiats en certàmens literaris de Festes de la Candela. (per a 1983).

Previ estudi adequat, s'ha resolt ajornar la possible reedició de llibres que l'IEV havia publicat anteriorment. El cost financer és la causa que actualment impedeix assumir l'estoc de llibres que dita reedició comportaria. Per altra banda, i d'acord amb la transparent política editorial de l'entitat, a partir del volum X els contractes d'impressió es formalitzen prèvia subhasta entre les empreses especialitzades. Criteris econòmics i ètics, fan prevaler aquest sistema, per damunt d'altres consideracions.

L'Institut ha incrementat l'activitat d'intercanvi amb entitats i organismes amb els quals hi ha una interrelació normal i cordial. Així doncs, a hores d'ara, tenim formalitzat l'intercanvi permanent amb:

- Centre de Documentació i Animació de Cultura Catalana (Perpinyà).
- Centre de Lectura (Reus)
- Centre d'Estudis Alcoverencs (Alcover).
- Centre d'Estudis de la Conca de Barberà (Montblanc).
- Centre d'Estudis Riudomencs «Arnau

de Palomar» (Riudoms).

- Institut d'Estudis Eivissencs (Eivissa).
- Institut d'Estudis Tarraconenses «Ramón Berenguer IV» (Tarragona).
- Reial Societat Arqueològica Tarraconense (Tarragona).

La Comissió d'HISTÒRIA ha emès els informes i les comunicacions que pertoqueu a les seves funcions: dictamen del llibre «El Valls del segle XVIII i el comerciant d'aiguards Anton Baldrich i Janer»; proposta de conservació plaques carrers; criteris sobre el càrrec de «Cronista Oficial de la Ciutat»; salvaguarda d'elements etnològics importants (bòbila, per exemple); acció consultiva sobre arxius privats, etc.

Història s'ha documentat i ha treballat en afers diversos: obtenció plànol militar de Valls -Archivo General de Simancas-; col·laboració formulació fitxes de campanes -dirigida pel Dr. Sánchez Real; clarificació i concreció del concepte d'urbanisme històric; i muntatge d'un fitxer històric local.

LLENGUA I LITERATURA ha dictaminat els volums X i XI, així com els que es troben en curs d'edició de la col·lecció «Biblioteca d'ESTUDIS VALLENCES». La seva participació en matèria assessora de les activitats generals de l'IEV ha estat permanent i, a més, entre altres actuacions específiques compta amb la notable tasca de muntatge d'una biblioteca interna de llibres i revistes especialitzades; la classificació i revisió de treballs premiats i presentats a Jocs Florals valencs; la recepció de cessions de publicacions, a favor de l'IEV; l'estudi tècnic de treballs específics -coneguts o en procés d'obtenció- en relació a la seva futura edició; la preparació de la planificació per a l'organització, a Valls, de l'Assemblea Intercomarcal d'Estudiosos, de 1983; etc.

La Comissió de MITJANS AUDIO-VISUALS es troba en un procés de remodelació, a partir de la recent incorporació autònoma del Cine-Club Valls, la

veterana i activa institució cultural val·lenca que, des de començaments de 1982 es vinculà a l'IEV, mitjançant un conveni d'integració acceptat de la manera més positiva per ambdues parts.

El Cine-Club, ha formalitzat la seva Junta, la qual ha quedat formada pels Srs. Francesc Güell, Bonaventura Camps, Esther Baiget, Lluís Bonet i Joan Segura, com a President, Vice-president, Secretari, Tresorer i Bibliotecari, respectivament; i pels Srs. Agustí Batet, Frederic Rodríguez, Carles Secall i Antoni Vallvey, com a Vocals.

La Comissió de MÚSICA ha mantingut el seu caràcter consultiu dins l'estructura de l'IEV, amb plena compenetració amb Joventuts Musicals i les altres institucions del món musical val·lenc. No s'ha realitzat, com es preveia, el concert de música sefardita convingut el 12-3-1981, amb la Casa de Cultura, la qual l'ha fet pel seu compte en el present mes, cosa que celebrem.

La Comissió de NATURA va adoptar, a començament d'any, aquesta denominació, en substitució de «Ecologia», per entendre que reflectia, més efectivament, la seva realitat. Realitat que s'ha vist consolidada en gran manera a través de les nombroses intervencions, els informes i els dictamins formulats durant l'any; comunicació sobre les tallades d'arbres a les vies urbanes; dictamen sobre l'obra «Els ocells a l'Alt Camp»; informe sobre la situació de la depuradora del Polígon Industrial i les seves greus conseqüències; proposta d'un vedat especial amb fins educatius al terme de Valls; etc.

Natura ha formalitzat la seva activitat divulgadora a través de projeccions; estudis diversos -com el de les espècies ornitològiques de Catalunya-; o la col·laboració amb la institució germana d'Alcover -Centre d'Estudis Alcove-rencs-, tant en activitat, com en la publicació de treballs en el Butlletí del C.E.A.

Ha quedat enllestit enguany l'estudi assumit per la COMISSIÓ ESPECIAL PER A LA DENOMINACIÓ DELS CARRERS DE VALLS. La Comissió va tenir contactes i consultes interiors i exteriors; va demanar l'assessorament que calia i va completar el treball presentat a l'Ajuntament sobre aquest important tema, previ l'estudi de les suggerències. L'informe definitiu, té caràcter de dictamen complementari.

L'IEV manifesta la disconformitat inicial pel bloquejament d'uns 50 noms –situació resolta posteriorment–. Més tard, i davant unes al·lusions incoherents formulades en el Plenari Municipal de 30 de juliol, va expressar la protesta formal a l'Ajuntament. La realitat, però, fou que el resultat del dictamen general ha trobat la més favorable acceptació. Malgrat tot, l'Institut va estimar convenient donar una informació profunda del com, el perquè, i el resultat del treball realitzat. Per això, el mes d'agost va editar limitadament, per motius econòmics, un opuscle explicatiu («Documents de l'IEV», núm. 5), el qual està a la disposició de les persones interessades. Per últim, l'IEV manifestà el rebuig a certes actituds agressives totalment fora de lloc amb un mínim de criteri històric, i demanà a l'Ajuntament la legalització i normalització de les definitives denominacions.

El 14 de maig, l'Institut va decidir acceptar la Secretaria de la FUNDACIÓ «FRANCESC BLASI VALLESPINO-SA» i assumir les gestions per a l'adequació de l'entitat. («Documents de l'IEV.» núm. 4).

El dia 24 de juny, la Fundació era solemnement traslladada a Valls, en un acte celebrat a la Alcaldia. Aquell mateix dia establia la seu a l'antic Hospital de Sant Roc, i ingressaven, en el Patronat, 5 nous membres vallencs, es dona la circumstància que, amb excepció dels Srs. Aleu i Iglésies, tots els patrons són membres de l'IEV.

Aquesta Institució fou creada l'any 1949 i actualment la formen els Srs.:

- Rector de la Parròquia-Arxiprestal de Sant Joan, de Valls.
- Francesc Costas Jové.
- Josep Iglésies Fort.
- Joan Pallàs Aleu.
- Pere Altès Serra.
- Pere Català Roca.
- Institut d'Estudis Vallencs.
- Daniel Ventura Solé.
- Joan Ventura Solé.

Han presidit la Fundació els Srs. Joan Pallàs Carreras, Francesc Maspons Anglasesell i Josep M.ª Casas Homs, l'actual titular és el Sr. Pere Català Roca. En el decurs de la seva existència, la Fundació ha anat atorgant beques d'Estudis; ha publicat 3 llibres; ha col·laborat amb el Centre Excursionista de Catalunya; ha editat la biografia del fundador; ha convocat concursos sobre temàtica comarcal; ha atorgat premis literaris, entre els quals destaquem els convocats bianualment a través de l'Institut d'Estudis Catalans, durant 25 anys.

L'entitat havia restat sense cap possibilitat a causa del seu mínim capital –222.000 Ptes.– i la mínsa rendabilitat que aquest capital deixa. Ha calgut una activa gestió de legalització i actualització, per aconseguir situar la Fundació en uns mínims que justifiquin el desig sentimental de la seva continuïtat. Aquesta, sembla que queda assegurada a partir del 30 de març amb la nova llei de Fundacions Privades, la qual pot agilitzar la situació d'adaptació en la qual ens trobem; situació que no impideix la normal presència de l'entitat allí on li correspon, especialment a l'àmbit vallenc. La nota negativa de l'exercici, fou la mort del Membre Honorari del Patronat, el Sr. Bartomeu Galí Coll, vinculat amb la Fundació, des que es va crear.

EL MUSEU CASTELLER, a partir de març ha iniciat la represa de les seves activitats organitzatives, paralitzades per una sèrie de circumstàncies durant l'any

1981, tema sobre el qual l'IEV ha hagut de puntualitzar les confuses afirmacions d'un cronista casteller. El Museu normalitzarà els contactes amb la Generalitat, i planificarà el seu quadre de funcions. Té concedida, per part de la Diputació, la donació d'una nova obra artística de J. Bestit.

La COMISSIÓ DE SALVAGUARDA DEL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC I URBANÍSTIC, amb aquesta denominació, va entrar finalment en funcions, amb ple reconeixement municipal (i amb comunicació al Servei del Patrimoni Arquitectònic de la Generalitat). És un organisme de composició mixta quant a representacions dels sectors de l'IEV que entenen en matèries d'urbanisme històric, de natura, d'arquitectura, d'art; i té caràcter especial per la seva vinculació consultiva amb la Comissió Municipal d'Urbanisme.

Aquesta Comissió té davant seu una important tasca assessora que l'IEV potenciarà en el que calgui. Si convé, amb col·laboració exterior a través de les actuacions que les circumstàncies exigeixin.

Les matèries en què ha intervingut la Comissió —amb dictàmens, amb informes o amb comunicacions— tenen origen divers dins la seva especialització. Com a exemples, cal citar: salvaguarda de la porta del castell de Valls —amb acció directa, inclús davant l'Alcaldia—; política

de pintat de façanes; conservació de la xemeneia industrial de la carretera de Montblanc; informe sobre l'antic Sindicat Agrícola de Valls; instal·lacions d'elements monumentals en zona urbana; configuració de la plaça de l'Oli; torre de Ca Barrau; esquema de normes urbanístiques inicials (recinte històric); inventari-resum de la riquesa local històrico-artística; creu de terme de la carretera del Pla; església de Sant Francesc, sobre la qual es publicà una nota oficial que concretava la claredat d'aquesta intervenció i d'altres intervencions similars.

Aquestes tasques de control i d'assessorament, agafaran una nova dimensió en iniciar-se les properes activitats relacionades amb el Pla General d'Ordenació Urbana del terme Municipal de Valls en les quals, d'acord amb el plantejament fet per l'Ajuntament a les entitats locals, l'IEV ha acceptat d'intervenir en el camp que li correspon —aquest cas, la salvaguarda del Patrimoni—, en el marc del projecte general. Mentre s'instrumenta aquesta actuació, la Comissió ha demanat, al Municipi, que es defineixi en la política de salvaguarda dels valors històrico-artístics locals, no tan sols pel que fa a les qüestions pendents de resolució sinó, sobretot, pensant en l'eficàcia de l'actuació futura i transcendent.

Valls, 31 de març de 1982.